

Lesson 74

Danta' si Dunyahin

Yahiya 8,9

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin takitete bi we' **sinigpitan si Isa** we' me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin duk suleyande iye niggew supaya iye tada'akde pinapatey. Saguwa' ga' niya' makajari niggew si Isa, pegge' ga' pe tekka waktu pangeddew Tuhanin we' matey iye manjari kurban mekepuwas duse. Ellew inin pala'us kite bi matsa amban dem Kitab Injil duk takaleta bi bang sa'ingge manguntarahan iyehin, pina'inan we' si Isa, duk bang sa'ingge pakewuli'ne dembuwa' lella mapessek amban dem bettengin. Lessonten bi ellew inin inēnan “**Danta' si Dunyahin.**”

Dem Kitab Injil sinulat we' Yahiya pa'inne:

(Yahiya 8) ² *Subu-subu pe pag sasumuhin, pī iye balik si langgal hadjehin. Banes a'a patipun pī si iye ubus ningkolo' iye magtolo' si siye.....* ¹² *Puwas miya'an, missā si Isa balik. Pa'inne, “**Aku inin danta' mangurung danta' dem pikilan manusiya'in. Sine-sine nuhut aku, salama-lama ga'i ne te'ed iye lumengngan dem lindem, pegge' la'i dem pikilanne danta' makapakellum manusiya'in.**”* ¹³ *Pa'in me' Pariseohin pu si Isa, “Naksi'an kew di nu. Bang a'ahin naksi'an dine, ga' niya' kahagad si iye.”* ¹⁴ *Nambung si Isa, pa'inne, “Bisan ku naksi'an diku, to'o panaksi'kun pegge' kata'uhanku bang amban ku duk bang tungan ku. Saguwa' ka'am, ga'i kata'uhanbi bang amban ku duk bang tungan ku.”....* ²³ *Pa'in si Isa pe, “Ka'am iyan a'a dunya du, bu aku inin surga' lahatkun. Kēmon pikilanbin amban dunya hadja, bu pikilankun duma'in.* ²⁴ *Hangkan hep ka'am akahanku we' matey du ka'am mo'o dusebin. Pegge' **bang ga'i kahagadbi pina'inku sabab dikun, asal matey ka'am mo'o dusebin.**”* ²⁵ *“Sine te' kew te'ed?”* pa'inde. Pa'in si Isa, “Bakas akahante ne ka'am kemuwe tagna'.....” ²⁸ *Bang ne bakas dangkatbi*

Anak Manusiya'in diyata' olom, meke ne kata'uhanbi we' aku ne iye pina'inkun. Duk kata'uhanbi du isab iyan we' ga' niya' hinangku bang baran-baranku hadja duk kēmon panolo'kun, iye hadja panganda'akan Samaku akuhin....³² Duk kata'uhanbi du iyan bang ine mabennal amban Tuhanin. **Duk mabennal inin iye mamaluwas ka'amin amban pamanyaga'an ka'amin.**”

³³ Nambung siye pa'inde, “Oy, kami inin me' tubu' Ibrahim. Ga' kami bakas tabanyaga' we' sine-sine. We'ey kew magpa'in we' lumuwas du kami amban pamanyaga'an kamihin?”³⁴ Sambungan si Isa siye, pa'inne, “Akahante ka'am mato'ohin, **sasuku magduse, binanyaga' siye we' napsude magdusehin.**”³⁵ Banyaga' a'ahin ga'i teteg si a'ahin. Iye mateteg si iyehin anaknen.³⁶ Hangkan bang Anak Tuhanin mamaluwas ka'amin, bugtu' te'ed ka'am lumuwas.³⁷ Kata'uhanku we' ka'am iyan me' tubu' Ibrahim. Saguwa' batang ku papateybi pegge' ga'i tatayima'bi panolo'kun.³⁸ Me' panolo'ku si ka'am inin takaleku amban Samakun saguwa' ka'am, hininang we' bi me' takalebi amban samabin.”³⁹ Pa'in me' Yahudihin, “Sama kamihin Ibrahim.” Pa'in si Isa, “Bang ka'am bennal me' tubu' Ibrahim, neppu si' ka'am Ibrahim si me' hinangannen.”⁴⁰ Saguwa' ka'am iyan, batang ku papateybi sewukat ne ka'am bakas akahanku mabennal takaleku amban Tuhanin. Ga' Ibrahim bakas maghinangan kuwe' iyan.⁴¹ Me' hinanganbin sali' duk hinangan samabin.”

Magtawus me' a'a miya'an nambung, pa'inde, “Oy, dambuwa'-buwa' du sama kamihin, Tuhanin. Duk kami inin bennal me' anakne.”⁴² Pa'in si Isa si siye, “**Bang bennal Tuhanin samabin, kalasahanbi si' ku pegge' aku amban Tuhanin hangkan ne ku tu'u.** Ga' ku pitu amban baya'ku saguwa' pinapitu ku we' Tuhanin.”⁴³ We'ey te' ga'i tahātibi binissākun? Hangkan ga'i tahātibi pegge' ga'i tasandalbi makale binissākun.”⁴⁴ Pa'in si Isa pe si me' a'a miya'an, “Ka'am, samabin nakura' seyitanin duk iye kabaya'anbi tinuhutin me' kinabaya'an samabin. Kemuwe amban tagna' asal bē-papatey iye. Ga' iye bakas nuhut mabennalin pegge' ga' niya' bennal la'i si iye. Iye bahannen, magdusta' pegge' inin addatnen. Dusta'an te'ed iye duk iye po'on dusta'in kēmon.”⁴⁵ Saguwa' aku, bennal hadja me' bissākun hangkan ga'i ku kahagadbi.⁴⁶ Ga' niya' ka'am makapagpa'in we' dusehan ku; kēmon binissākun bennal. We'ey pe ku ga'i kahagadbi?⁴⁷ Bang a'ahin suku' si Tuhan, pakalene tolo' Tuhanin. Saguwa' ka'am duma'in ka'am suku' si Tuhan, hangkan hep ga'i ka'am mabaya' pakale.”

⁴⁸ Sinambungan si Isa we' me' Yahudihin, pa'inde, “Tewwa' te'ed pina'in kamihin we' duma'in kew iyan bennal a'a Isra'el. A'a Samariya

kew duk pasayedan seyitan kew.”⁴⁹ “Ga' ku itu' pasayedan seyitan,” pa'in si Isa. “Pinahadje we' ku Samakun saguwa' bissā-bissāhanbi ku.⁵⁰ Duma'in inapaskun we' pinahadje ku. Niya' seddili makapikilne mahadje aku duk iye mangahukumun.”⁵¹ Sabennal akahante ka'am,” pa'in si Isa, “sine-sine nuhut panolo'kun, ga'i te'ed matey salama-lama.”⁵² Pa'inde si iye, “Na, kabugtu'an kami ne te'ed we' pasayedan seyitan kew. Bisan Apu' Ibrahim duk me' kanabihanin kēmon matey du. Hati' pa'innu we' ga'i te'ed matey salama-lama sasuku manuhut panolo'nun.”⁵³ We'ey, balakatan pe kew amban papu' kamihin, Ibrahim? Bisan me' kanabi-nabihanin kēmon duk bisan Apu' Ibrahim matey du. We' sine te' kew?”⁵⁴ Nambung si Isa, pa'inne, “Bang sa'upama pahadjeku dikun, ga' niya' kagunahan pamahadjeku miya'an. Iye mahadje akuhin Samakun, iye ne pina'inbi Tuhanbin.”⁵⁵ Ga'i bisan kata'uhanbi Tuhanin. Saguwa' aku, kata'uhanku iye. Bang sa'upama pa'inku we' ga'i Tuhanin kata'uhanku, na kuwe' ne ku ka'amin dusta'an. Saguwa' asal kata'uhanku te'ed Tuhanin duk tuhutku te'ed kēmon panganda'akannen.”⁵⁶ Papu'bin Ibrahim magkēg pegge' kata'uhanne niya' waktu si pasōngan, kitene du ku pitu si dunya. Manjari pag kitene papitukun kēgan iye.”⁵⁷ Nambung siye, pa'inde, “Sa'ingge pagkitebi duk Ibrahimin? Ga' pe hati' bisan limempū' tahun umulnun.”⁵⁸ Pa'in si Isa si siye, “Akahante ka'am mato'ohin, **ga' pe Ibrahim inanakan, andang ne ku.**”⁵⁹ Manjari me' Yahudi miya'an **nimuk batu panibagde si Isa.** Saguwa' pa'ellig si Isa duk paluwas iye amban dem langgal hadjehin.

(Yahiya 9)¹ Sasang si Isa lumengngan, ngite iye **dambuwa' a'a pessek amban dem betteng.**² Tinilew si Isa we' me' tindeggen, pa'inde, “Tuwan, we'ey te' a'a inin pessek amban dem betteng? Sabab dusene ke atawa sabab duse sa'i-samanen?”³ Nambung si Isa, pa'inne, “Duma'in sabab dusene atawa duse sa'i-samanen hangkan iye pessek. Saguwa' pessek iye supaya tapakitehan Tuhanin balakatnen bang ngite ne a'a inin.”⁴ Pādpād ellew pe subey hinangte me' hinang Tuhanin, Tuhan mamapitu akuhin,” pa'in si Isa. “Pag ta'abut ne sangem ga' ne niya' kapaghinang.”⁵ Tiggelanku tu'u si dunya, aku mangurung danta' si pikilan manusiya'in.”

⁶ Pag ubus inin bissā si Isa, ngalura' iye diyata' bulak duk pinaglagumey we' ne lura'nen duk bulakin hinang pisak. Ubus bu pinasusut we' ne pisakin pī si mata a'ahin.”⁷ Ubus pa'inne si a'ahin, “Pī kew ngula'up si bohe' Siluwam.” Hāti Siluwamin – pinabo'ohan. Manjari pī ne a'a pessekin ngula'up. Pag balikne **ngite ne iye.**⁸ Takite iye we' me' sawe'ne magtapit luma'in duk me' a'a bakas mangite iye magpāku-pāku sinin. Pa'inde, “Duma'in ke inin a'a bakas maningkolo'

magpāku-pāku sinin?”⁹ Pa'in me' sinduwehin, “Awe', iye ne.” Pa'in me' sinduwehin isab, “Duma'in iye. Kuwe' bantuknen hadja.” Saguwa' nambung ne a'ahin, pa'inne, “Aku ne inin a'a bakas mapessekin.”

¹⁰ “Sa'ingge pangitenun?” pa'inde. ¹¹ Nambung iye, pa'inne, “Niya' a'a inēnan si Isa ngahinang pisak bu pinasusut we' ne pī si matakū. Ubus da'akne ku pī si bohe' Siluwam ngula'up. Na, hap pī ne ku ngula'up. Pag ubus ku hadja ngula'up, magtawus ne ku ngite.” ¹² “Antag ne a'a miya'an,” pa'inde. Nambung iye, pa'inne, “Inday, ga'i kata'uhanku.”

¹³ Manjari bino'o we' me' a'ahin a'a bakas mapessekin pī si me' Pariseohin. ¹⁴ Ellew pangahinang si Isa pisakin duk pamakawuli'ne a'a pessekin, ellew Sabtu', ellew li'i. ¹⁵ Tinilew isab a'a bakas mapessekin we' me' Pariseohin, bang sa'ingge pangitene. Pa'inne si siye, “Binettadan we' si Isa pisak me' matakun. Ubus ngula'up ku. Pag ubus ku ngula'up, magtawus ne ku ngite.” ¹⁶ Pa'in me' Pariseo sinduwehin, “A'a miya'an duma'in amban Tuhan pegge' hininangne miya'an ngalanggalan sara' pasal ellew li'ihin.” Saguwa' pa'in me' sinduwehin, “Bang a'ahin dusehan, ga'i tahinangne me' hinangan maka'ulali' kuwe' tahinangne miya'an.” Manjari magseddili-seddili pikilanden.

¹⁷ Manjari tinilew ne isab balik a'ahin we' me' Pariseohin, pa'inde, “Pa'innu we' kawuli'an matanun we' a'a miya'an. Na, bang ka'u, sine iye?” Pa'in a'a bakas mapessekin, “Bang aku, dambuwa' iye nabi.”

¹⁸ Saguwa' me' nakura' Yahudi miya'an ga'i kahagad we' a'a inin asal bakas pessek bu ngite ne, hangkan ilinganane we' de sa'i-samanen duk tinilewan we' de. ¹⁹ Pa'in me' nakura' miya'an si siye, “Anakbi ke a'a inin? To'o ke we' pessek ko' iye amban dem betteng? We'ey managhā' ngite ne iye kuwe'itu?” ²⁰ Nambung me' matetto'anen, pa'inde, “Awe', anak kami inin. To'o pessek iye amban dem betteng. ²¹ Saguwa' ga'i kata'uhan kami bang sa'ingge pangitene kuwe'ituhin atawa bang sine makakawuli' matanen. Tilewun bi iye. Duma'in ne du iye nakanak. Ambat iye ne nambungan ka'am.” ²² Kuwe' miya'an panambung me' matetto'anen pegge' **tinalew siye si me' nakura'den**. Pegge' bakas magisun ne me' nakura'in we' bang niya' magpa'in we' kahagad iye si Isa ne Almasihin, ga'i a'a miya'an pina'asek dem langgal. ²³ Hangkan hep pa'in me' matetto'anen, “Tilewun bi iye. Duma'in ne du iye nakanak.”

²⁴ Manjari ilinganane ne isab balik we' me' nakura' Yahudihin a'a bakas mapessekin duk pa'inde si iye, “Akahun mato'ohin. Iyu' Tuhanin pakale-kale. Kata'uhan kami we' a'a magpakawuli' si ka'u miya'an dusehan.” ²⁵ Nambung a'ahin, pa'inne, “Ga'i kata'uhanku

bang dusehan ke a'a miya'an atawa ga'i. **Iye hadja kata'uhankun, we' tagna' pessek ku saguwa' kuwe'itu ngite ne ku.**"²⁶ Tilewde iye balik, "Inumeyne si ka'uhin hangkan kew ngite?"²⁷ Sambunganne siye, pa'inne, "Bakas ne ka'am akahanku bu ga' du pakalebi. We'ey pe batang takalebi balik? Hatu mabaya' isab ka'am patindeg si iye."²⁸ Binissā-bissāhan iye we' me' nakura' miya'an, pa'inde, "Ka'u tindeggen. Kami inin tindeg si Musa."²⁹ Kata'uhan kami we' Tuhanin missā pu si Musa saguwa' bang a'a miya'an, ga'i bisan kata'uhan kami bang amban iye."

³⁰ Nambung a'a bakas mapessekin, pa'inne, "**Ulali' ku si ka'am. Ga'i kata'uhanbi bang amban iye bu iye makapakite akuhin.**

³¹ Kata'uhante bi we' ga'i pakale Tuhanin a'a dusehanin. Iye pinakale Tuhanin magmātabat si iyehin duk maghinang me' kinabaya'annen.

³² Kemuwe tagna' dunyahin, ga' bakas takale we' niya' makapakite a'a pessek amban dem betteng.³³ Bang a'a miya'an duma'in amban Tuhan, bugtu' ga'i iye kapaghinang me' hinangan kuwe' inin."³⁴ Jinampa iye we' de, pa'inde, "We'ey? Tolo'annu pe kami? Bu ka'u iyan, amban dem betteng pe, andang ne kew taga duse." Manjari pinaluwas iye we' me' nakura' miya'an amban dem langgal.

³⁵ Pag kale si Isa we' pinaluwas we' me' nakura'in a'a bakas mapessekin, magtawus si Isa pī si iye. Pag takasuwa'ne, pa'inne si a'ahin, "Kahagad ke kew si a'a inēnan Anak Manusiya'in?"

³⁶ Nambung a'ahin, pa'inne, "Sine te' iye, Tuwan? Akahanun ku duk ku kahagad si iye."³⁷ Pa'in si Isa si iye, "Takitenu ne iye. Duk iye ne mamissā si ka'u inin."³⁸ **Magtawus a'ahin pasujud pu si Isa duk pa'inne, "O Tuwan, kahagad ku si ka'u."**³⁹ Pa'in si Isa, "Hangkan ku pitu si dunya, supaya pinagsape' me' a'ahin. Me' a'a dalil mapessekin, pegge' ga'i kata'uhande mabennal sabab Tuhanin, ngite du. Duk me' a'a magpa'inin we' ngite siye, pegge' kannalde kata'uhande mabennal sabab Tuhanin, ngapessek du."

⁴⁰ Takale pina'in si Isa inin we' me' Pariseo sinduwe mala'ihin duk pa'inde si iye, "Ine pina'innu miya'an? We' pessek isab kami? Ngite kami inin."⁴¹ Pa'in si Isa si siye, "Bang ka'am pessek, hātinin ga' te'ed kata'uhanbi mabennalin, ga' ne niya' dusebi. Saguwa' pegge' pa'inbi ngite du ka'am, hātinin kata'uhanbi du mabennalin, taga duse pe ka'am, pegge' ga'i tuhutbi mabennalin."

Sa miya'an pinakawuli' we' si Isa, Panuhutanin, a'a mapessek amban dem bettengin duk pa'inanne me' Pariseohin we' pessek pikilanden. Me' pandey si āgama inin kuwe' bantuk pessek du isab siye bu mas pesōng la'atne iyan amban bang pessek mataten. Makajari siye ngite, saguwa'

ga'i siye mabaya' ngite, hangkan nimuk batu siye sōng panibagde si Isa. Kuwe' bentuk bakas tambelde pikilanden supaya ga'i kitede mabennal sabab si Isahin. **Ga'i siye ngatu kahagad** we' AlMasihin iye, duk iye Mangurung Danta' si dunyahin. Ga'i siye ngatu kahagad we' si Isa andang ne niya' dehellu amban Nabi Ibrahim; we' iye Lapalin magdembuwa' duk Tuhanin tagna' ewwalley. **Ga'i siye mabaya' ngite mabennalin.**

Si istori ellew inin takitete **duwe bayu'an a'a pessek**: niya' pessek si **matane** duk niya' pessek si **pikilanne**. Lindemin bang pessek pikilandin pesōng la'at amban lindem bang pessek matahin. Bang pessek matanun ga'i takitenu me' panyap si dunyahin, saguwa' bang pessek ateynun duk pikilannun, ga'i takitenu atawa tasabutnu ma'importante salama-lamahin!

Tinolo'an kite dem Lapal Tuhanin we' kēmon manusiya'in **pessek amban dem betteng** – pessek diyalem pikilanden duk dem ateyden. Jānnen sabab duse Apu' Adamin kēmon kite bi inanakan awam duk dem kalindeman sabab dusehin. Ga' niya' kata'ute sabab Tuhan duk ga' isab niya' disalite mabaya' si mabennal amban Tuhanin. Kuwe' kite tayabas magubas patapuk bang pinadanta' dem luma'in, sa miya'an patapukten bi duk kite ga'i tewwa' we' danta' Lapal Tuhanin. Kahāpan kite bi patenna' dem lindem. Me' a'a ma'ekkahin matey awam duk dem lindem. Niya' isab sinulat we' Nabi Hosea, pa'inne: *“Pakale ka'am si Lapal Tuhanin....**pinaka'atan** me' a'akun pegge' **ga' niya' kata'ude**. Pegge' teyikutanbi kata'uhin, teyikutanku isab ka'am....!”* (Hosea 4:1,6)

Inin aka-aka mahāpin, we' ga'i mabaya' Tuhanin we' niya' kite bi magmula awam duk dem lindem we' duse. Hangkan papitune si kite bi Isa AlMasi, Panuhutanin. Missā Nabi Jakariya sabab si Isa, ēanne iye *“**danta' amban surga'in**”* pinapitu Tuhan si pesōnganin. Pa'inne, *“**Sinag** danta' inin si kēmon mapatenna' dem lindemin, si me' a'a matalew mamateyin, duk **pandu'anne** kite bi pī si lān tudju kasanyanganin.”* (Lukas 1:79) Me' nabihin kuwe' me' pote'an madanta' sangemin, saguwa' Isa AlMasi kuwe' danta' ellew, ngurung danta' duk umul si kēmon makahagad si iyehin. Piye mata ellew pinapanjari we' Tuhanin mangurung danta' si dunyahin? Dembuwa' hadja. Piyangan Manimbul pinapitu we' Tuhan amban surga'in supaya tatimbulde madusehanin amban lindem dusehin duk narka'? Dembuwa' hadja. Saguwa' me' a'a ma'ekkahin ga'i tasabutde inin, hangkan lumengngan pe siye dem lindem dusehin. Hangkan pa'in Kitabin sabab Isa AlMasi, pa'inne: *“Danta'in ninag dem kalindeman duk **danta'in ga'i te'ed tasabut we' lindemin**. Bisan ne iye tu'u si dunya duk pinapanjari hep we' ne dunyahin, **ga' du iye takilale we' me' a'a si dunyahin.**”* (Yahiya 1:5,10)

Me' bagayku mapakalehin, iluka ne ke “mata” pikilannun duk ateynun we' si Isa, Panuhutanin? Atawa lumengngan pe kew awam duk dem lindem?

Hāp isab bakas pakale kew ellew inin. Si lesson balik, bang amban kahandak Tuhanin, pala'us kite bi matsa amban dem Kitab Injil duk kite bi makakite we' sahaya Tuhanin ninag kuwe' danta' ellew amban si Isa....

Karaway iledjiki'an kew we' Tuhanin sasangnu mikil-mikil sabab me' pina'in we' si Isa, Panuhutanin, pa'inne:

“Aku inin danta' mangurung danta' dem pikilan manusiya'in. Sine-sine nuhut aku, salama-lama ga'i ne te'ed iye lumengngan dem lindem, pegge' la'i dem pikilanne danta' makapakellum manusiya'in.” (Yahiya 8:12)

Wassalam